POLANICA-ZDRÓJ

Fot. Jacek Halicki, CC BY-SA 3.0 pl, Wikimedia Commons

Polanica-Zdrój leży w dolinie Bystrzycy Dusznickiej, u podnóża Piekielnej Góry, na skraju Gór Stołowych. Przed wojną była jednym z najmodniejszych uzdrowisk Ziemi Kłodzkiej. Dziś spaceruje się tu po parku zdrojowym, a w tle widać zabudowę z początku XX wieku.

SKĄD SIĘ WZIĘŁO UZDROWISKO

Pierwsza wzmianka o osadzie, wtedy zwanej Heyde, pochodzi z 1347 roku. O źródłach mineralnych w okolicy pisano już w XVII wieku, ale prawdziwy rozwój zaczął się w XIX wieku, gdy kolejni właściciele zabudowali źródło Józef, postawili łazienki i dom zdrojowy. W 1890 roku do miejscowości doprowadzono kolej z Kłodzka. W latach 1903–1904 odwierty dały bardzo wydajne źródło Wielka Pieniawa, a po przejęciu uzdrowiska przez spółkę w 1904 roku zaczęła się rozbudowa uzdrowiska, w kolejnych dekadach powstały m.in. rozległy park, nowa pijalnia, dom zdrojowy i teatr.

WIELKA PIENIAWA I PARK ZDROJOWY

W 1906 roku otwarto luksusowy dom kuracyjny, dzisiejsze sanatorium Wielka Pieniawa. Na Śląsku uważano go za jeden z najnowocześniejszych, bo miał własny zakład przyrodoleczniczy, a budynek i park oświetlano już elektrycznie. Obok powstała kolumnada z pijalnią, sala spacerowo-koncertowa i kawiarnia zdrojowa. W Parku Zdrojowym stoją do dziś sanatorium Wielka Pieniawa i pijalnia wód mineralnych, a po drugiej stronie rzeki leży Park Szachowy.

STEROWIEC NAD UZDROWISKIEM

Właściciele uzdrowiska dbali o reklamę. W lipcu 1910 roku do Polanicy przyleciał sterowiec typu Parseval. Na lądowanie zebrały się tysiące widzów, a w uzdrowisku grały dwie orkiestry. Liczba kuracjuszy rosła szybko: w 1900 roku było ich 1313, a w 1913 roku już 9024.

SZACHY W UZDROWISKU

Od 1963 roku w Polanicy organizuje się turnieje szachowe, m.in. międzynarodowy turniej pamięci Akiby Rubinsteina. Sekcja szachowa działa tu od 1951 roku, a przy Parku Szachowym mieści się galeria sztuki „Akwarium".

> Zasady korzystania z pijalni, parku i obiektów sanatoryjnych sprawdźcie przed wizytą u ich operatorów. Część budynków służy kuracjuszom.

O CZYM WARTO WIEDZIEĆ WCZEŚNIEJ

- Miasto leży na wysokości ok. 370–560 m n.p.m. i ma ok. 17 km² powierzchni, więc park i centrum zwiedza się pieszo.
- Dawne kąpielisko miejskie z 1933 roku zastąpił Park Wodny (sezon i zasady sprawdźcie wcześniej).
- W mieście działa kilka basenów krytych, przy uzdrowisku, hotelach i pensjonatach.
- Na łąkach rośnie pełnik europejski, zwany „różą kłodzką", a jesienią zimowit.

CO OBOK

Piekielna Dolina, przez którą płynie Bystrzyca Dusznicka, zaczyna się tuż za miastem. Dalej na zachód leżą Góry Stołowe, a w drugą stronę Duszniki-Zdrój i Kudowa-Zdrój.

PRZYDATNE LINKI

- Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju

MAŁO KTO WIE

- **Betonowy niedźwiedź polarny w parku.** W parku Leśnym stoi betonowa rzeźba niedźwiedzia polarnego z 1910 roku. Upamiętnia hipotetyczną granicę lądolodu w okresie zlodowacenia, więc zwierzę z Arktyki stoi tu jako znak najdalszego zasięgu lodu.
  Źródło: Wikipedia
- **Kuracjusze z brązu.** W czasie rewitalizacji parku zdrojowego w 2011 roku ustawiono tu pomniki kuracjuszki z pieskiem i kuracjuszy na trawie, obok pomnika Akiby Rubinsteina.
  Źródło: Wikipedia
- **Pierwsza wzmianka dotyczyła długu.** Najstarszy zapis o osadzie Heyde, dzisiejszej Polanicy, wpisano 1 lutego 1347 roku do kłodzkiej księgi sądu stanowego. Dotyczył długu na jedenaście kóp groszy, który zaciągnął Mikołaj z Głuboczy u kłodzkiego mieszczanina, zastawiając m.in. cztery łany ziemi w Polanicy.
  Źródło: Wikipedia

Fakty w tym przewodniku sprawdzono w listopadzie 2026 r.

AUTOR

Marcin Roszak

Związany z Cieplicami. Zgłosił do budżetu obywatelskiego odbudowę wieży widokowej na Sołtysiej Górze i pilnował projektu aż do jej otwarcia. Przewodniki opracowuje na podstawie sprawdzonych źródeł. Więcej: marcinroszak.eu.